

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E.	ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE				HARİTA NO:
İL: ÇANAKKALE	İLÇESİ: AYYACIK	MAHALLE KÖY : Gülpınar Köyü	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL
SOKAK VE KAPI NO: Apollon Smintheus Antik Kenti Yakın Çevresi	KADASTRO PAFTA: 343 ada 2 parsel		ANITSAL	1. GRUP
ADI: KOCA PINAR (HALK ARASI İSMİ)	YAPTIRAN: Bilinmiyor	YAPAN: Bilinmiyor	MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP) 19 yy. Son Osmanlı Dönemi	
	YAPIM TARİHİ: 1800-1900 ?	KİTABE:	VAKFIYE:	

GENEL TANIM: Kesme taş ve devşirme malzemeden yapılmış, duvar tipi kırsal çeşme yapısı.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TASİYİCİ YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B ORTA	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	İZİ VAR.
	C FENA													ÖNEMLİ

HARİTA PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER: 1993 yılında Gülpınar kazılarında ortaya çıkarılmış, bakımı yapılmış, suyu akan ve günümüzde kullanılan çeşme yapısı.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Köy Tüzet Kurulu **BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:** Köy Tüzet Kurulu

YAPILAN ONARIMLAR: 1993 yılında tapınak kazıları sırasında bakım ve onarımı yapılmıştır.

AYRINTILI TANIM:

1993 yılı Gülpınar kazılarında tapınak temenosu (sınırları) dışında, köy su şebekesi yanında ve tapınak cella blokları ile yapılmış ve köylüler tarafından "Koca Pınar" olarak adlandırılan 19 yy. Osmanlı Çeşmesi'nin çevre düzenleme ve bakımı yapılarak (C. Özgünel boderliğinde yapılan kazı çalışmaları sırasında) günümüze kadar korunması sağlanmıştır. Çeşmenin yüksek olan sınırlarını onarılarak bu duvarın üzerin andezit harpuşta ile kapatılmıştır. Çeşmenin panosuna kapatan sıvalar kumlaması tekniği ile temizlenmiştir.

Gülpınar'da Coşkun Özgünel/1 sokak üzerinde, zeytinliklere inen yolun sağında Smintheion denilen yer girişinde yer alır. Suyun kaynağı doğrudan mağaradan çıkan kırsal kaynaktan Roma kanalları ile çeşmeye aktarılır. Çeşme hazır su kanalı kullanır. Kaynak suyu büyük ölçüde yerden fışkırır ve tıf kayalardan süzülür sonra önü duvarla set yapılarak kapatılan mağaralardan oluşan sarnıçlarda birikirerek aktarılır. Bozulmuş Roma kanalları onarılmış ve su doğrudan çeşmeye bağlanmıştır. Çeşme planı Roma kanalına paralel ve sarta kanala döndürülmüştür. Kesin yapılış tarihi bilinmeyen çeşme arkasındaki Roma kanalı, çeşmeden sonra devam etmez. Dolayısıyla bu su kaynağına sahip olduğundan "Koca Pınar" olarak anılır.

Yapının uzunluğu 3,76 m, yüksekliği 2,66 m'dir. Yapısı arka cephesi değiştirilmiş Roma Kanalı ile birleştiğinden genişliği 70/110 cm arasında değişmektedir. Çeşme geleneksel Osmanlı çeşme cephe tipolojisinde çift sıvri kemerli inşa edilmiştir. Tek cephele yapının malzemesi, Apollon Smintheus Kutsal Alanı'nda yer alan tapınak duvar (cella) mermer bloklarından ve yine aynı tapınağın andezit/bazalt bloklarından inşa edilmiştir. Çeşmeyi her iki yanda dikey yerleştirilmiş iki devşirme mermer blok sınırlarınıdır. Bu iki blok üzerinde ise yine devşirme mermer ve andezit bloklarından oluşan ve saçakla sonlanmış kütsel cephe yer alır. Yapının cephesinde iki sıvri kışatma kemeri bulunur. Bu iki kemerli cephenin altında yine iki sıvri kemerli çeşme panosunda taşlık ve iki taşlık arasında tamamlanmış olduğu zincir halkası yer alır. Çeşme lüleleri (2 adet) ise taşlıkların altında yer alır. Çeşme önünde mermer devşirme bloktan yapılmış yalnak ise uzun süre akan suyun aşındırması ile özelliğini kaybetmiştir.

*(Bu bilgiler ve çizimler Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi-Arkeoloji Bölümü, Prof. Dr. Davut Kaplan'ın "Gülpınar'ın Unutulan Yapıları: Çeşme ve Camıshane" makalesinden alınmıştır.)

SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIMI: Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Çeşme

ÖNERİLEN KULLANIMI: Çeşme

HAZIRLAYANLAR:

Elif Suna AYAZ
Mimar

Faoma KURT
Mimar

KONTROL EDEN:

Barış SAN
Sanat Eserleri ve Yapı İşleri
Şube Müdürü

KURUL ONAYI NO:

RAPOR X

FOTOĞRAF X

RÖLÖVE PROJESİ

RESTORASYON PROJESİ

HARİTA

KROKİ X

KİTABE

VAKFIYE

REVİZYON

KURUL KARARLARI:

Çanakkale & VKBK'nun 29.04.2026

12158 Sayılı karar özetidir.

ASLI GİRİDİR
E. Çağınar ESİRCİ
Koruma Bölge Kurul Başkanı

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ÇANAKKALE KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :29.04.2026/503

Karar Tarihi ve No :29.04.2026/12158

17.01.849

Toplantı Yeri

ÇANAKKALE

Çanakkale İli, Ayvacak İlçesi, Gülpınar Köyünde bulunan, Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunun 01.02.2023 tarih ve 8714 sayılı kararıyla Gürpınar Köyü, 1.ve 3.derece arkeolojik sit olarak tescilli alanda Kazı Başkanlığı ve Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca ortak yapılan sayısallaştırma çalışmaları kapsamında hazırlanan Gülpınar Köyü (Smintheion, Kyrisa, Hamaksiyos) revize 1.ve 3.derece arkeolojik sit sınırlarını gösteren 1/10000 ölçekli sit haritasının uygun olduğuna karar verilen ve karar eki 1/10000 ölçekli sit haritasında 1.derece arkeolojik sit alanında kalan; Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunun 26.07.2023 tarih ve 9125 sayılı kararıyla 1.ve 3.derece arkeolojik sit alanlarına ilişkin geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının revize edilerek karar ekinde belirtildiği şekliyle 3 yıl süre ile geçerli olduğuna karar verilen, mülkiyeti köy tüzel kişiliği adına kayıtlı, 343 ada 2 parselde bulunan çeşme yapısına ilişkin hazırlanan tescil fişi ve vb. bilgi ve belgelerin iletiildiği Balıkesir Vakıfı Genel Müdürlüğünün 17.02.2026 tarih ve E.1034310 sayılı yazısı ve ekleri, 2863 sayılı Kanun ve yönetmelik maddeleri kapsamında konuya ilişkin Kurum görüşlerinin tarafımıza iletilmesinin istendiği Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 12.03.2026 tarih ve E.8088359 sayılı yazısı gereği iletilen Apollon Smintheion Kazıları Başkanlığı adına Kazı başkanı Prof. Dr. Davut KAPLAN'ın 12.03.2026 tarihli yazısı, Çanakkale İl Özel İdaresi, Su ve Kanal Hizmetleri Müdürlüğünün 13.03.2026 tarih ve E.136132 sayılı yazısı , 28.04.2026 tarih ve 4210215 sayılı uzman raporu okundu, ilgili dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Çanakkale İli, Ayvacak İlçesi, Gülpınar Köyünde bulunan, 1.derece arkeolojik sit alanında kalan, mülkiyeti köyü tüzel kişiliğine kayıtlı, 343 ada 2 parselde bulunan çeşme yapısının 2863 sayılı Yasa'nın 6 ve 7 nci maddeleri ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespiti ve Tescilli Haklarındaki Yönetmelik kapsamında "korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı" olarak tescil edilmesine; koruma grubununun 1. grup olarak belirlenmesine; hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı gereği hazırlanacak rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine, çeşmenin bulunduğu alanda yapılacak her türlü uygulama öncesi Kurulumuzdan izin alınmasına karar verildi.

ASLI GIBİDİR